L'acolliment lingüístic dels participants en programes d'intercanvi universitaris

Autor
David Casals Andreu
Servei de Llengua Catalana
Universitat de Barcelona
dcasals@slc.ub.edu

Aquest article té com a objectiu fer una anàlisi dels programes d'acolliment lingüístic d'estudiants d'intercanvi que duen a terme les universitats catalanes: en presentarem les diferents fases i tipologies d'actuació i, en l'últim apartat, comentarem algunes estratègies que podrien fer aquesta acollida més eficient.

Introducció

El procés de construcció europea i la mundialització de la societat actual comporten una gran mobilitat entre ciutadans d'arreu d'Europa (i del món) i la necessitat de coneixement d'altres llengües. No és estrany, doncs, que el Consell d'Europa i la Unió Europea declaressin l'any 2001 Any Europeu de les Llengües, que va tenir com a objectiu principal conscienciar els ciutadans europeus de la necessitat del multilingüisme.

En l'àmbit universitari, diferents activitats comporten comunicacions multilingües: docència en tercers cicles, participació en fòrums d'intercanvi científic (congressos, jornades, etc.), articles de recerca i documentació en general, amb projecció exterior, etc. Les universitats, per tant, no són alienes a la internacionalització. Tot al contrari, com a institucions que generen i difonen coneixements en són un dels exponents principals. L'àmbit, però, en què el multilingüisme universitari es fa segurament més visible és en el dels programes de mobilitat universitària.

A partir de la dècada dels noranta, a les universitats catalanes es va produir un increment important de la mobilitat interuniversitària com a conseqüència de la generalització dels programes d'intercanvi europeus, de la creació del districte obert i del fet que, segurament, l'espai llatinoamericà ha estat definit per la majoria d'universitats catalanes com un àmbit prioritari i estratègic per a la seva promoció futura. En aquest nou context, les universitats, i concretament els seus serveis lingüístics, han desenvolupat una nova línia d'actuació: l'acollida lingüística dels estudiants d'intercanvi, per poder fer compatible l'estada d'aquest alumnat a les nostres universitats amb el fet que el català és la llengua més utilitzada en la docència que s'hi imparteix.

Els programes d'acollida lingüística d'estudiants d'intercanvi de les diferents universitats inicialment tenien uns objectius prou diferenciats. En els darrers anys, però, aquests programes han anat convergint cap a la idea que l'acollida lingüística ha de fer possibles els dos principis següents:

1. Que l'èxit de l'adaptació o integració d'aquests estudiants a les universitats catalanes no estigui condicionat per la seva realitat sociolingüística i que, per tant, els estudiants internacionals es trobin còmodes a les nostres universitats des del primer dia i tinguin una estada profitosa entre nosaltres, tant en el vessant acadèmic i cultural com en el personal.

En aquest sentit, cal preveure un programa de formació lingüística que tingui com a objectiu general capacitar aquests estudiants per poder assistir a classes que s'imparteixen en llengua catalana i que, per tant, se centri bàsicament a fer-los competents en les habilitats de comprensió: entendre la llengua utilitzada a les classes i poder llegir textos de la seva especialitat en llengua catalana.

El fet de no plantejar necessàriament altres objectius lingüístics més ambiciosos es pot explicar per raons pragmàtiques. Amb l'aparició i la generalització de programes d'intercanvi universitari com ara Sòcrates-ERASMUS i Sèneca, que es caracteritzen per la seva curta durada, és impossible, per exemple, dissenyar un pla de formació lingüística a mitjà o llarg termini que pugui garantir un ús competent i/o vehicular de la llengua catalana.

2. Que la presència d'aquests estudiants no suposi cap impediment per augmentar o mantenir l'oferta de classes en català a les nostres universitats.

La fixació d'aquest principi com un dels objectius generals del programa d'acollida lingüística no implica que s'hagi d'intentar evitar que aquests estudiants estiguin exposats a la llengua catalana durant la seva estada a les nostres universitats. Les polítiques lingüístiques de les universitats catalanes es basen en el principi general de no discriminar l'alumnat en grups diferents segons la llengua. Aquest principi ha de ser vàlid també per als estudiants de programes d'intercanvi i, per tant, no se'ls ha de mantenir a part. Sobretot, si es té en compte que un dels objectius dels programes de mobilitat europeus és acostar les joves generacions d'estudiants a la realitat cultural europea, rica i diversa. Per això un programa d'inter-

canvi que no preveiés mesures per integrar els estudiants al país (universitat) d'acollida seria del tot inadequat.

Actualment, la mitjana del percentatge de classes que s'imparteixen en català a les universitats catalanes està per sobre del 60%, és a dir, dues terceres parts de la docència universitària s'imparteix en català. Per tant, el fet de no dur a terme un programa d'acollida lingüística comportaria diferents perjudicis. D'una banda, la possibilitat que des d'algunes instàncies es pogués utilitzar l'ús de la llengua catalana a les classes com un element que dificulta l'establiment de programes de mobilitat amb altres universitats europees. D'altra banda, es posaria en perill la possibilitat d'assolir un dels objectius del conjunt de la comunitat universitària: mantenir, i fins i tot augmentar, els índexs d'ús del català en la docència.

Així doncs, és molt important que es pugui dur a terme un programa d'acollida lingüística amb dues grans línies d'actuació: informar sobre la situació sociolingüística de Catalunya en general, i de les universitats catalanes en particular; i oferir diferents possibilitats d'aprenentatge de llengua catalana específiques per a aquest alumnat.

Els agents que han promogut la majoria d'iniciatives d'acollida lingüística que s'exposaran en aquest article són diversos. De vegades aquestes iniciatives són el resultat del compliment d'acords presos en trobades interuniversitàries, per exemple les trobades anuals dels serveis lingüístics universitaris; o bé en fòrums de debat com ara les Jornades Universitàries sobre Mobilitat Estudiantil i Llengua de Tarragona (vegeu-ne els principals temes de discussió i les conclusions en un article de *Noves SL*). Altres vegades les actuacions en aquest terreny són el resultat de l'execució de directrius establertes pel Consell Interuniversitari de Catalunya o per acords presos per la junta de govern d'una determinada universitat o de la seva comissió de política lingüística; per exemple, els acords presos sobre aquesta matèria que inclou el reglament d'usos lingüístics de la Universitat de Barcelona. Molt sovint, però, les iniciatives s'han generat directament en els serveis lingüístics universitaris. Finalment, cal esmentar que també hi ha altres estructures que col·laboren en iniciatives d'aquest tipus, com ara les xarxes de dinamització lingüística, el voluntariat lingüístic, etc.

Actuacions adreçades als estudiants d'intercanvi

Per tractar de manera sistemàtica les actuacions i els recursos de les diferents universitats s'ha optat per utilitzar l'esquema explicatiu següent. En primer lloc, explicarem en què consisteixen les actuacions que es duen a terme abans que els estudiants d'intercanvi arribin a Catalunya; és a dir, es comentaran els recursos informatius i formatius que les universitats catalanes posen a l'abast dels estudiants d'intercanvi abans que abandonin el seu país (o universitat) d'origen. En segon lloc, farem una anàlisi de les actuacions desenvolupades un cop els estudiants ja han començat la seva estada d'estudis a les nostres universitats i els recursos (informatius i formatius) amb què compten per dur a terme la segona fase d'acollida lingüística.

Recursos informatius sobre la llengua catalana abans de l'arribada[1]

D'una banda, sembla força raonable pensar que si l'alumnat que arriba a les universitats catalanes procedent de qualsevol lloc d'Europa tingués un coneixement previ de la situació sociolingüística que trobarà a Catalunya, percebria en menor grau el contacte lingüístic com un fet problemàtic i, segurament, en més ocasions consideraria el multilingüisme de les universitats catalanes com un element cultural enriquidor.

D'altra banda, sembla del tot lògic utilitzar les noves tecnologies per difondre informació sobre el català en la primera fase de l'acolliment lingüístic. Per exemple, Internet és un mitjà idoni perquè amplia enormement els possibles destinataris, que, a més, pel fet de ser joves i universitaris, segur que estan molt familiaritzats amb la seva utilització.

No és estrany, doncs, que l'eina d'acollida lingüística d'estudiants d'intercanvi compartida per totes les universitats catalanes sigui un portal d'Internet: l'Intercat. Aquest sistema multimèdia, elaborat pel conjunt de serveis lingüístics universitaris, amb la coordinació del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació, es va dissenyar perquè sobretot pogués actuar en el país o universitat d'origen dels estudiants d'intercanvi. Un dels objectius de l'Intercat és informar aquests estudiants sobre la situació sociolingüística de les universitats catalanes i sobre la realitat sociolingüística de Catalunya, en general. Dins de l'In-

tercat aquesta informació es pot trobar a l'apartat *El català a Catalunya*.

Els estudiants d'intercanvi també poden obtenir informació sociolingüística des del web del Barcelona Centre Universitari (BCU, organisme encarregat de la promoció de Barcelona com a centre universitari internacional), concretament des de l'apartat sobre història i geografia; i des del web de llengua de l'Institut Joan Lluís Vives (IJLV), concretament en l'apartat de dinamització.

La majoria d'universitats també tenen documents explicatius sobre la seva realitat sociolingüística al web. En alguns casos aquesta informació es facilita des de seccions creades específicament per a estudiants estrangers (per exemple, la Universitat Pompeu Fabra (UPF)). En altres casos aquesta informació s'ofereix des de les pàgines web de les oficines de relacions internacionals (p.e., la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), la Universitat de Barcelona (UB) i la Universitat Rovira i Virgili (URV)). A més, des de gairebé totes les pàgines web dels serveis lingüístics universitaris es pot obtenir informació sobre aquest aspecte: Gabinet de Llengua Catalana (UAB), Servei de Llengua Catalana (UB), Servei de Llengua i Terminologia de la Universitat de Lleida (UdL), Servei de Llengües i Terminologia de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC).

En aquestes pàgines web es pot trobar des d'informació sobre la situació sociolingüística a les universitats catalanes (exemple web UPC) i les disposicions que en matèria lingüística han adoptat aquestes institucions (exemple web UdL) fins a enllaços a altres pàgines web sobre el català i sobre el multilingüisme en general (exemple web UB). A més, l'estudiant d'intercanvi també hi pot trobar informació sobre la llengua de les classes a cada facultat (exemple web UAB) i, fins i tot, enllaços a la guia de l'estudiant d'un determinat ensenyament per consultar en quina llengua s'imparteix cada grup classe (exemple web UB). Altres recursos útils són les FAQ (preguntes freqüents), és a dir, les preguntes més habituals formulades pels estudiants d'intercanvi abans de l'arribada (exemple web UB) i, evidentment, les bústies de consultes.

Possibilitats d'aprenentatge de català abans d'arribar

L'ús d'Internet com a mitjà per aprendre català és especialment adequat pel fet que molts estudiants d'intercanvi tenen poques possibilitats d'aprendre aquesta llengua de manera presencial en el seu país d'origen. El català, pel seu caràcter minoritari, no és una llengua gaire ensenyada fora de l'àmbit lingüístic propi.

Entre les diferents possibilitats d'aprenentatge de la llengua catalana que els estudiants d'intercanvi tenen al seu abast abans d'arribar a Catalunya (exemple web UAB, UPC) destaquen els recursos de formació lingüística inclosos a l'Intercat, que és un sistema de formació multimèdia que té com a objectiu principal facilitar l'autoaprenentatge del català a distància a tot l'alumnat de fora de l'àmbit lingüístic català que tingui prevista una estada a les universitats de Catalunya. L'Intercat conté: el curs de català de supervivència *Speakcat*, la *Guia de conversa universitària*[2] i el recull d'exercicis de català de nivell inicial *Sisplau*. Tots aquests materials han estat dissenyats pensant en les necessitats lingüístiques i les situacions comunicatives pròpies dels estudiants d'intercanvi i, a més, estan implementats en suports propis de les noves tecnologies, amb tots els avantatges didàctics que aquest fet comporta.

Una altra possibilitat d'aprendre català que els estudiants d'intercanvi tenen a l'abast des del seu país o universitat d'origen són els cursos de català impartits fora de Catalunya.

Possibilitats d'aprenentatge de català després d'arribar

Entre les possibilitats d'aprendre català que s'ofereixen als estudiants d'intercanvi evidentment hi ha els cursos de nivell inicial de llengua catalana. Els diferents serveis lingüístics universitaris ofereixen aquests cursos bàsics (exemple web: UAB, UB, UdL, Universitat de Girona (UdG), UPC, UPF, Universitat Ramon Llull (URL), URV) com a element més important, conjuntament amb els centres d'autoaprenentatge, de la formació lingüística presencial. En algunes universitats aquests cursos estan reconeguts com a crèdits de lliure elecció. Aquest valor afegit dels cursos pot ser un incentiu molt important per als estudiants d'intercanvi.

Seria molt interessant, però, que aquests estudiants poguessin fer els cursos intensius de català abans del començament del curs acadèmic, tal com proposa per a altres llengües europees d'àmbit restringit l'acció *Intensive Language Preparation Courses* (ILPC), dins del programa Sòcrates-ERASMUS. El català, incomprensiblement,

encara no forma part d'aquest programa perquè, de moment, encara no és llengua oficial de la UE.

A més dels cursos generals de llengua catalana, algunes universitats comencen a estudiar la possibilitat de programar cursos de llengua específics per a estudiants d'intercanvi. Els cursos poden ser específics per la metodologia d'ensenyament i, en aquest sentit, es podria complementar l'enfocament didàctic comunicatiu situacional que s'utilitza normalment en els nivells inicials amb estratègies d'aprenentatge alternatives com, per exemple, les que es proposen a *EUROCOM* (exemple web: UB). Una altra possibilitat seria fer grups classe específics segons la llengua materna dels estudiants o segons la família lingüística a què pertanyen.

També es poden oferir als estudiants d'intercanvi cursos o tutories de llenguatge d'especialitat, però caldria adaptar-los convenientment a les seves necessitats específiques (exemple web: UB).

Una altra línia per completar la formació lingüística que han potenciat gairebé totes les universitats són els programes d'intercanvi de conversa (exemples: *Association des Etats Généraux des Etudiants de l'Europe* (AEGEE), BCU, UAB, UB, UdG, UPC, UPF). Per dur a terme aquests programes ha estat molt important la contribució dels diferents voluntariats lingüístics universitaris o de les xarxes de dinamització lingüística. A més dels programes d'intercanvi lingüístic algunes universitats també han organitzat activitats complementàries com ara: trobades setmanals, festes de benvinguda, visites turístiques guiades, anades al teatre o al cinema, sortides de cap de setmana, etc. (exemple web: UAB, UB, UPC, UPF, URV).

Recursos informatius sobre la llengua catalana després de l'arribada

Moltes universitats duen a terme sessions informatives sobre la llengua i la cultura catalanes adreçades als estudiants d'intercanvi matriculats en els diferents ensenyaments. Entre els possibles continguts que es poden tractar en aquestes sessions destaquem:

- una descripció breu d'alguns aspectes del català, com ara el territori, la demografia, els dialectes, la història de la llengua, l'ús i estatus actuals, etc.;
- una anàlisi crítica del concepte de *llengua minoritària* per poder equiparar el català amb altres llengües europees (per exemple, el danès, el finès, etc.);
- una revisió dels principis que regeixen el *bilingüisme* a Catalunya basada en la competència lingüística dels catalans, és a dir, els coneixements que tenen de català i de castellà, i en la no-disponibilitat de la llengua catalana en alguns àmbits, per exemple, en el mercat dels mitjans de comunicació de massa;
- la situació sociolingüística de les universitats i els recursos informatius i formatius que aquestes institucions posen a l'abast dels estudiants d'intercanvi per facilitar-los la integració lingüística.

Alguns exemples d'aquestes sessions introductòries sobre la llengua catalana són: les xerrades informatives titulades *Alguns aspectes actuals de la llengua catalana*, que, des de l'any 1994, s'ofereixen als estudiants d'intercanvi de la UB;[3] els cursos d'*Introducció a la realitat catalana* que es duen a terme a la UAB, el curs *Introducció a la Universitat Rovira i Virgili i a la llengua catalana*, de la URV, i el *Curs d'introducció a la cultura del País Valencià i a la llengua catalana per als estudiants europeus*, de la Universitat d'Alacant.

Actuacions adreçades al professorat i a l'alumnat autòcton

Perquè els programes d'acollida lingüística siguin eficaços les actuacions sobre els estudiants d'intercanvi s'han de completar amb actuacions sobre el professorat universitari i sobre l'alumnat autòcton.

Una part considerable dels professors pensen que les universitats no tenen una política lingüística ben definida en el camp de la mobilitat i els intercanvis internacionals. Cal trencar aquesta inèrcia fent sessions de treball per informar els responsables de programes d'intercanvi de cada facultat, els professors tutors, els responsables de les oficines de relacions internacionals, etc., sobre totes les actuacions que en aquest àmbit desenvolupen les universitats. També seria convenient dur a terme campanyes informatives generals adreçades al conjunt del professorat. En resum, l'actuació sobre el professorat és molt necessària perquè la desinformació sobre aquest tema pot tenir conseqüències molt importants (per exemple, pot condicionar la decisió dels professors en situacions com una demanda de canvi de la llengua de la classe, formulada per un estudiant d'intercanvi).

Les actuacions sobre l'alumnat autòcton

no són menys importants. Haurien d'incloure per exemple, el fet de conscienciar-los de la necessitat de mantenir el català en una conversa amb un estudiant d'intercanvi,[4] encara que sigui per oferir-li la possibilitat de practicar aquesta llengua. Per tant, tal com hem vist en el cas del professorat, seria necessari fer sessions de treball per informar de les actuacions d'acollida lingüística els voluntaris lingüístics, els becaris de dinamització, els becaris de relacions internacionals, etc. També seria convenient fer campanyes informatives generals destinades al conjunt de l'alumnat. Per exemple, és interessant la línia encetada a l'Intercat i per algunes universitats (exemple web: UPF1, UPF2) de fer servir el testimoni d'algun estudiant d'intercanvi que ja ha après català com a exemple que la seva integració és possible.

En el col·lectiu de l'alumnat, però, potser un dels aspectes en què caldria treballar més és la consecució que els seus membres puguin convertir-se en interlocutors actius en el procés d'acolliment lingüístic dels estudiants d'intercanvi. Aquesta participació ja es produeix, tal com hem vist en els programes d'intercanvi de conversa, però caldria implicar més els estudiants autòctons en programes d'acollida més globals que també tinguessin en compte, per exemple, aspectes d'integració cultural. En aquest sentit es va elaborar l'*Ajuda'm*. Aquest producte és l'únic, dins de l'Intercat, que no està adreçat als estudiants d'intercanvi sinó a les persones, bàsicament estudiants locals, que col·laboren en la rebuda i la integració dels estudiants nouvinguts.

Algunes consideracions sobre les estratègies més adequades per dur a terme amb èxit les actuacions d'acolliment lingüístic

S'hauria d'introduir en les estratègies d'acollida lingüística conceptes com ara els següents:

Desideologització: no s'haurien de prioritzar els aspectes ideològics a l'hora d'informar sobre la realitat sociolingüística. Els programes d'acollida lingüística haurien d'estar plenament assumits per les institucions universitàries. És preferible que els que col·laboren en aquests programes actuïn institucionalment (és a dir, en nom de la institució) que no pas individualment o com a representants d'altres organitzacions.

Prioritzar el valor comunicatiu de la llengua: s'hauria de tractar la llengua més com un instrument de comunicació que no pas com un element bàsicament identitari i simbòlic. Per exemple, és molt més efectiu explicar als estudiants d'intercanvi la immersió lingüística a les escoles catalanes com a única estratègia educativa que garanteix a tots els ciutadans de Catalunya ser competents en català i en castellà i que, per tant, evita *hipotètiques* discriminacions per motius de llengua, que no pas explicar la immersió com a mecanisme que obliga tots els catalans a conèixer i dominar les dues llengües oficials de Catalunya.

Fomentar el discurs de la diversitat lingüística: per exemple, s'hauria de fer la descripció de la situació de contacte de llengües més des d'un enfocament multilingüista que no pas bilingüista. També caldria introduir valors com ara la *interculturalitat* (el fet de poder accedir a dues llengües i cultures alhora és enriquidor); la *integració* (el fet de conèixer el català permet conèixer més gent, parlar amb els catalans en la seva pròpia llengua, comunicar-s'hi més bé, etc.) i els valors afegits (un estudiant d'intercanvi que sap català, i altres llengües, s'obre portes, per exemple, per trobar feina respecte als que només saben les llengües més difoses internacionalment).

Conclusions

a) Les universitats catalanes des de fa temps duen a terme actuacions per facilitar la integració lingüística de participants en

Adreces web dels serveis lingüístics

Barcelona Centre Universitari	http://www.bcu.cesca.es/
Xarxa d'Universitats Joan Lluís Vives	http://www.vives.org/com/llengua/
Universitat Autònoma de Barcelona	http://www.blues.uab.es/gab-llengua-catalana/
Universitat de Barcelona	http://www.ub.es/slc/servei.htm
Universitat de Girona	http://www.udg.edu/llengues
Universitat de Lleida	http://www.udl.es/arees/slt/
Universitat Politècnica de Catalunya	http://www2.upc.es/slt/
Universitat Pompeu Fabra	http://www.upf.es/grec/gl/
Universitat Ramon Llull	http://www.url.es/
Universitat Rovira i Virgili	http://www.urv.es/formacio_academica/5_cursos_idiomes/marcos.htm

Podeu consultar una versió d'aquest document en format de pàgina web a: http://www.ub.es/slc/socio/acolliment.html. La lectura de l'article en aquest format ofereix la possibilitat d'utilitzar recursos hipertextuals, que permeten un accés a la informació amb diferents nivells de profunditat. Concretament, conté paraules clau enllaçades a documents (normalment de webs universitaris), que funcionen com a exemple de les diferents actuacions d'acolliment lingüístic esmentades al llarg de l'article.

programes d'intercanvi. Les mesures d'acollida lingüística encara són insuficients i es poden millorar i diversificar. Cal recordar que l'assistència significativa d'estudiants estrangers a les classes és relativament recent (programa Sòcrates-ERASMUS) i que en el futur immediat augmentarà considerablement (programa Séneca, intercanvis amb l'espai llatinoamericà, etc.).

b) Una bona actuació d'acollida lingüística és aquella que aconsegueix no focalitzar l'atenció exclusivament sobre un col·lectiu determinat: els estudiants d'intercanvi no s'han de sentir massa pressionats, el professorat no s'ha de sentir desemparat i els alumnes autòctons han de conèixer els seus drets. Paral·lelament, els tres col·lectius han de ser comprensius, i generosos, per trobar solucions imaginatives per resoldre algunes situacions comunicatives realment complexes. En definitiva, s'ha d'actuar sobre els diferents col·lectius amb arguments comuns i específics i, alhora, s'ha d'intentar evitar que aquests arguments provoquin més rebuig o reticències en comptes d'adhesions.

c) És molt important que un programa d'acollida funcioni bé perquè quan els estudiants d'intercanvi han finalitzat la seva estada a les nostres universitats tornen al seu país d'origen i allà es converteixen en mentors de futurs estudiants de la seva universitat que vulguin venir a fer una estada en una universitat catalana i, també, es poden convertir en uns bons difusors (elements multiplicadors) de la identitat i la cultura catalanes al seu país.

Per acabar, segons el nostre punt de vista, cal continuar invertint recursos humans i econòmics en iniciatives com les que hem descrit en aquest article, ja que moltes actuacions que s'han dut a terme per acollir els estudiants d'intercanvi poden servir també per donar resposta (que hauria de ser ràpida) a les noves necessitats d'acollida lingüística presents a la nostra societat, per exemple les que genera la immigració.

Bibliografia

BERTRAN, J. M. «La sociolingüística catalana com a matèria curricular a les universitats estrangeres». A: *Llengua i Ús. Revista Tècnica de Política Lingüística*. 2001, núm. 21, pàg. 43-49.

Dossier de la Jornada sobre Multilingüisme i Mobilitat Universitària (Girona, 18 de juny de 1999). Institut Joan Lluís Vives.

Dossier de les Jornades Universitàries Mobilitat Estudiantil i Llengua (Tarragona, 24 i 25 de maig de 2000). Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació.

Dossier informatiu sobre l'Any Europeu de les Llengües 2001. Comissió Europea i Consell d'Europa. Traducció catalana de la Generalitat de Catalunya.

HALL, J. *Convivència in Catalonia: languages living together*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill, 2001, 126 pàg.

Les universitats davant els reptes del multilingüisme. Actes de l'XI Trobada de serveis lingüístics universitaris (València, 4-5 de novembre de 1999). Edició a cura del Servei de Normalització Lingüística de la Universitat de València. València, 1999.

LÓPEZ, C.; CASALS, T. «Universitat i mobilitat estudiantil». *Noves SL. Revista de Sociolingüística*. Tardor 2000.

Tots els webs esmentats en el text.

Notes

1. En les quatre fases de l'acollida lingüística que estudiarem, com a criteri general, es tractaran primer les actuacions informatives i formatives interuniversitàries que agrupin el conjunt de les universitats i, després, les desenvolupades només per alguna.
2. Actualment hi ha edicions en anglès, alemany i castellà de la *Guia de conversa universitària*. Molt aviat també estaran disponibles les versions en francès, portuguès i àrab.
3. El *Lingcat*, que pròximament podrà consultar-se des del web, és un producte multimèdia que té com a base els materials d'informació sociolingüística que actualment s'utilitzen com a eix conductor d'aquestes xerrades. En el futur, el *Lingcat* completarà la informació sociolingüística que s'ofereix en l'apartat *El català a Catalunya* dins de l'*Intercat*.
4. Una de les 7 fitxes de la campanya «Tu, que parles català», de l'Associació de Voluntariat Lingüístic i de la Universitat Autònoma de Barcelona, se centra en aquesta norma de canvi d'ús lingüístic.

■